Item Actio et passio sunt unus motus et sunt in patiente

Liber Tercius

bet actus sumi ꝑ effectu vel opere. vel ꝑ re operata siue
acta ſm quã ſcatõem dicimus ꝙ actio ſit actus agentꝭ
Tunc ibi. Om̄ igit̃. Proſeq̃tur dubitatõnem. mani/
feſtum eſt em̄ ꝙ tã actio ꝙ̃ paſſio ſunt motus. qꝛ vtrũqꝫ
eſt idem motui. Querit̃ ergo vtꝝ ſint diuerſi motꝰ vl' vnꝰ
motus. ꝛ qꝛ inferius ꝓbabitur ꝙ nõ ſunt vnus motus.
iõ ꝓſeq̃tur hic aliã ꝑtẽ q̃ſiti. Et q̃rit vlteriꝰ ſi ſint diuer
ſi motus. vtꝝ tunc actio ꝛ paſſio ſint ſiml' in patiẽte. vel
actio in agente. ꝛ paſſio in patiente. Nec p̄t q̃ri vtꝝ ſiml'
ſint in agente. qꝛ ꝓbatũ eſt ꝙ actio eſt motus. ꝛ motus
eſt in mobili. Nec etiã p̄t queri. vtꝝ actio ſit in patiente.
et paſſio in agente. qꝛ tunc ꝑ actõem ſcaret̃ paſſio. ꝛ per
paſſionẽ actio. ꝛ ſic eſſet manifeſta equocatio in terminis
Tunc ibi. Sꝫ ſi hoc. Areſto. arguit ad ꝑtes queſtio
nis. ꝛ p̄mo ꝙ actio nõ ſit in agẽte. ꝛ hoc ꝓbat. qꝛ actio ẽ
motus. ſicut ꝓbatũ eſt p̄us. ſi ergo actio ſit in agente. ergo
motus erit in agente. ſꝫ hoc eſt incõueniens. ſ. ꝙ motus
ſit in agente vel mouente. qꝛ in quocũqꝫ eſt motus hoc
mouet̃ ſicut in quocũqꝫ eſt albedo. hoc eſt albũ. ſi ergo mo/
tus ſit in mouente. ergo mouens ſm ꝙ mouens mouebit̃.
qḋ eſt incõueniens. vel aliqḋ hñs in ſe motũ nõ mouebi
tur. quod iterum eſt incõueniens

Si aũt vtraqꝫ in moto ſunt in patiente. et
actio et paſſio. et doctõ et doctrina. cũ duo ſint
in addiſcente. primũ quidem ꝙ actus vniuſcu/
iuſqꝫ non in vnoquoqꝫ erit. Poſtea et inconue
niens eſt per duos motus ſimul moueri Que/
dam namqꝫ erunt alteratõnes due vnius et in
vnã ſpeciem. ſed impoſſibile Sed vnus erit
actus. ſed irrationabile eſt et duorũ et alterorũ
ſm ſpẽm eũdẽ et vnũ eẽ actũ Et erit ſiq̇dẽ doctõ
et doctrina. idẽ et paſſio et actio ꝛ docere cũ ad
diſcere idẽ. et agere cũ pati Quare nccẽ eſt oẽm
docẽtẽ addiſcere. et agẽtẽ pati

Hic ꝓſeq̃tur p̄mũ mẽbrũ diuiſionis. ſ. ꝙ nõ p̄t dici ꝙ
tã actio ꝙ̃ paſſio ſint in patiente ꝛ moto ꝛ ꝙ doctio q̄ ẽ
ex ꝑte docentis. ꝛ doctrina q̄ eſt ex ꝑte addiſcentꝭ ſint in
addiſcente ꝓpter duo incõuenientia. Primũ. qꝛ ꝓprius
actus ſp̄ eſt in eo cuius eſt actus. ſꝫ actio eſt ꝓpriꝰ actus
agentis. ergo erit in agente ꝛ nõ in patiente. Secõm. qꝛ ſeq̄
retur ꝙ vnũ ꝛ idẽ ſil' moueret̃ duobꝰ motibꝰ terminatis
ad eandẽ ſpẽm. ſꝫ hoc ẽ ipoſſibile. ergo id ex quo ſeq̃tur Se
q̄la ptꝫ. qꝛ hic ponit̃ ꝙ actio ꝛ paſſio ſint duo motꝰ. ꝛ ꝙ
ſint ſil' in patiente. ꝛ qꝛ eſt eadem forma ſm quã agens
agit ꝛ patiens patit̃. ergo in patiente erunt duo motus ter
minati ad eandẽ ſpẽm. vnus ſcꝫ motus q̇ vocat̃ actio. et
alius q̇ vocat̃ paſſio. Minoꝛ ptꝫ. qꝛ ipoſſibile eſt duo ac
cidentia tm̄ numero dr̃ña eſſe in eodẽ ſubiecto. qꝛ accñs
hꝫ numeꝝ a ſuo ſubiecto. ꝛ iõ nõ p̄t in vno ſubiecto ꝯtin
gere ꝙ ibi ſint duo accñtia tm̄ numero dr̃ña Tunc ibi
Sꝫ vnus. Proſeq̃tur ſm mẽbrũ diuiſionis p̄us poſite.
ſcꝫ an actio ꝛ paſſio ſint vnus motus. Et ꝓbat ꝙ non
ſint vnus motus. qꝛ ſi eſſent vnus motus ſeq̃rent̃ quat/
tuoꝛ incõuenientia. Quoꝝ p̄mũ eſt. ꝙ idẽ eſſet actꝰ di/
uerſoꝝ ſm ſpẽm. qꝛ agens ꝛ patiens ſunt diſtincta ſm
ſpẽm ſm ꝙ hmõi. ꝛ hñt vnũ actũ. ſ. motũ. Secõm incon/
ueniens eſt. ꝙ actio ꝛ paſſio eẽnt idẽ. ꝛ hoc ideo. qꝛ actꝰ
agentis eſt actio. ꝛ actus patientis eſt paſſio. ſed actus
agentis eſt idẽ cũ actu patientꝭ. ergo actio ꝛ paſſio ſunt idẽ
et ſic doctio q̄ ſe tenet ex ꝑte docentis erit eadẽ cum do/
ctrina q̄ ſe tenet ex ꝑte addiſcẽtis. Terciũ incõueniens
eſt. ꝙ agere eſſet idẽ qḋ pati. ꝛ docere eſſet idẽ qḋ addiſ/
cere. qꝛ ſi albedo ꝛ nigredo ſunt idẽ. ergo ſunt idẽ albũ eſſe
et nigrũ eſſe. ꝛ qꝛ p̄us dictum eſt in ſcḋo incõuenienti. ꝙ
actio ꝛ paſſio eſſent idẽ. ergo agere ꝛ pati. Quartũ incõue/
niens eſt. qꝛ ſeq̃retur ꝙ oĩe docens addiſceret. ꝛ omne
agens pateret̃ ꝛ ecõtra. qꝛ q̄cunqꝫ ſunt eadẽ. quicq̇d at
tribuit̃ vni etiã ꝛ alteri. ſꝫ terciũ incõueniens dixit. ꝙ idẽ
ſunt docere ꝛ addiſcere. ergo quicq̇d ꝯuenit docenti hoc eti
am ꝯuenit addiſcenti. Circa hanc queſtionẽ intẽdit
Areſto. ꝓ veritate ꝙ actio ꝛ paſſio ſunt vnus motus. et
ſunt in patiente. ꝛ ideo neceſſario hꝫ ſoluere q̇nqꝫ rõnes
p̄us poſitas. qꝛ p̄mam rõeꝫ ꝯcedit qua ꝓbauit ꝙ actõ
ſit in patiente. etiã ꝯcedit illam rõnem qua ꝓbatũ fuit.
ꝙ ſi actio ꝛ paſſio ſint duo motus ꝛ ſint in patiente. tũc
idem moueretur diuerſis motibꝰ terminatis ad eandeꝫ
ſpẽm. iõ etiã nõ ſoluit eam. Sꝫ qꝛ ſcḋa rõ p̄us poſita. q̄
fuit ꝙ ſi actio ꝛ paſſio ſint in patiente tunc ꝓprius actus
nõ erit in eo cuius eſt actus. etiã ꝯcludit ſi actio ꝛ paſſio
ſint vnꝰ motus. iõ phus eã cũ quattuoꝛ vltimis ſoluit.

Aut neqꝫ alterius actum in altero eſſe incõ/
ueniens eſt. Eſt em̄ doctio actus docentis. in q̄
dam tamẽ et non deciſus. ſed huius ꝛ huiꝰ.

Neqꝫ em̄ vnum in duobus ꝓhibetur. nihil
eundem eſſe actum vel non ſicut eſſe idẽ. ſꝫ ſicut
eſt quod in potentia eſt ad agens

Hic ſoluit p̄miſſam dubitatõnem reſpondendo ad
quinqꝫ incõuenientia p̄us illata. quorum p̄mum fuit. ſi
actio ꝛ paſſio ſint in patiente. tunc ꝓprius actus nõ eſt
in eo cuius eſt actus. ſed in altero. Dõm ꝙ actus capit̃
dupliciter. vno modo ꝓut ſcat formam. ꝛ ſic ſp̄ eſt in eo
cuius eſt actus. qꝛ oĩs forma eſt in ſua ꝓpria materia.
Alio modo capitur actus pro effectu. ſicut actio dr̄ actꝰ
agentis. ꝛ ſic nõ oportet actum eſſe in eo cuius eſt actus
ſed tunc actus eſt ab eo cuius eſt actus. Sicut doctio ẽ
actus docentis ab eo tñ in alterum tendens continue ꝛ
ſine aliqua interruptõne. ſed eſt huiꝰ. i. agentis. vt a quo
et huiꝰ. i. patientis vt receptus in eo Tunc ibi. Neqꝫ
em̄ vnum. Phus reſpondet ad vltima quattuoꝛ incõ/
uenientia. ꝛ p̄mo ad p̄mum. quo inferebatur ꝙ eẽt vnꝰ
actus diuerſorum ſm ſpẽm. Reſpondet Areſtoteles ꝙ
nõ eſt incõueniens vnum actum ſm rem. alterum tamẽ
ſm rõnem eſſe diuerſoꝝ ſm ſpeciem. quia ſicut eſt eadeꝫ
diſtantia duorum ad vnum ꝛ vnius ad duo. ꝛ eius qḋ ẽ
in potentia ad agens ꝛ econuerſo. ſic eſt idẽ actus ſm rẽ
duoꝝ ſꝫ ſm diuerſam rõem. qꝛ eſt agẽtis ſm ꝙ eſt in eo. ꝛ
patientis ſm ꝙ eſt in ip̄o.

Neqꝫ neceſſe eſt docentem addiſcere. neqꝫ ſi
pati et agere idem eſt. non tamen tanq̃ ratõem
eſſe vnam ꝛ quod quid erat eſſe dicentem. ſi/

Secundum a Tertium a Quartum a

Quattuor inconvenientia Primum b

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-83/0106
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG